

Uhre tillykke

I anledning af generalforsamlingen i Uhre Friskole mandag den 18. april 2005

-af Knud Nørregaard
Skoleleder ved Kolding Friskole

Uhre, tillykke med jeres landsby, tillykke med jeres sammenhold og tillykke med Uhre Friskole. Hvis jeg skulle vise noget af "det ægte danske" som Grundtvig skriver om i "Velkommen i den grønne lund" frem for gæster fra det store udland, ville jeg tage dem med til Uhre. Vis dem de klassiske bygninger, som hører en rigtig dansk landsby til, nogle af dem i museumsudgaven ganske vist, men de er der. Specielt ville jeg vise dem en Uhre Friskole som et udtryk for et dynamisk og initiativrigt lokalsamfund. Uhre Friskole vil fremstå som et eksemplarisk bud på noget af det mest originale, betydningsfulde og succesfulde, Danmark kan bidrage med i international sammenhæng. Der er 2 forhold, der gør den danske friskole til noget helt specielt:

For det første nødvendigheden af initiativtagernes energi, vedholdenhed, beslutsomhed og samarbejdsevner. For den andet: En i international sammenhæng enestående lovgivning, som giver mulighed for at drive frie skoler baseret på statslige midler.

Det er ikke første gang i verdenshistorien, at det danske folk har vist vejen ud af vanskeligheder ved at stå sammen om en ide, ved at handle i fællesskab. Det gjorde bønderne da der var krise i landbruget i forrige århundrede. De skabte andelsbevægelsen. Tiden har imidlertid taget både andelsmejeriet og brugsforeningen, ligesom den har taget skolen i mange landsbyer som jeres. Men ikke i Uhre. Engagement og fremsynethed har holdt liv i skolen og dermed i landsbyen. Meget kan man køre efter, men idrætsforeningen og skolen kan man ikke klare sig foruden, hvis man skal tale om en landsby.

Den ide burde vi eksportere: Et skolesystem baseret på lokalt engagement, på fællesskab og ansvarlighed. Og hvor svært kan det mon være? Rigtig svært hvis forudsætningerne ikke er til stede som i Danmark.

I et historisk perspektiv kommer friskolen i en naturlig forlængelse af andelsbevægelsens og foreningslivets fællesskab. Men før dem var højskolen, den idemæssige forudsætning for den folkelige oplysning på landet, og det gælder ikke bare det forrige århundrede.

Den grundlæggende forudsætning for friskolebevægelsen og for jeres friskole er en demokratisk og en folkelig tradition for engagement i foreningsliv, et folkeligt engagement i den politiske proces både nationalt og lokalt.

Kære friskolefolk, når I her i Uhre har de bedst tænkelige forudsætninger for at lave en god friskole, er der også den grund, at I kan tage afsæt i en særdeles velfungerende folkeskole.

Den danske folkeskole er som friskolen rundet af den grundtvig-koldske skoletradition, den tradition, som måske først og fremmest takket være Chresten Kold blev et modstykke til latinskolens udenadslære. En skole, hvor alle elever havde et værd, hvor oplivningen og oplysningen om livet var i højsædet, en skole præget af gensidig respekt lærer og elev imellem.

Det er ikke alt, jeg oplevede i Uhre skole sidst i 50erne og slet ikke det min far fortalte om Uhre skole i begyndelsen af 30erne, der kunne leve op til den karakteristik, men jeg ved at den har været helt dominerende gennem de sidste mange år.

Med de beretninger om Uhre skole, jeg har hørt gennem mine forældre, ved jeres store jubilæum for nylig og læst mig til i ”Ujamaa” og lokalaviserne er der for mig ingen tvivl: I har fat i den lange ende. I får af Uhre skole foræret en fornem skoletradition og –kultur. Den skal I bevare det bedste af.

Skiftet til friskole vil give jer muligheder og udfordringer, som kan gøre jeres gode skole endnu bedre. I har grebet muligheden, det kommer I ikke til at fortryde.

Mine bedste bud på en succesrig friskole er

-at forældre, medarbejdere og elever bestræber sig på at møde hinanden i gensidig tillid med respekt for parternes forskellige roller

-at man må forsøge at skabe en kultur, hvor eleverne er glade for og stolte af deres skole. En kultur, hvor eleverne vil tage sig af hinanden og er ivrige efter at blive dygtige.

Held og lykke med jeres nye friskole

Knud Nørregaard april 2005